

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-79>

**PROTECTION OF CLIENTS' RIGHTS IN THE CONCLUSION
OF STANDARD BANK CONTRACTS IN THE REPUBLIC
OF INDONESIA**

**ЗАХИСТ ПРАВ КЛІЄНТІВ ПРИ УКЛАДЕННІ ТИПОВОГО
БАНКІВСЬКОГО ДОГОВОРУ У РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ**

Moskovchuk R. P.

*Postgraduate Student of the Department
of Civil Law, National University
"Odesa Law Academy"
Odesa, Ukraine*

Московчук Р. П.

*аспірантка кафедри цивільного
права, Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Банк, як одна з бізнес-спільнот, здійснює свою господарську діяльність у формі залучення коштів, надання кредитів і надання послуг у банківському секторі, безумовно, потребує угоди щодо створення зобов'язань із їхнім споживачем. Потреба в угодах у кожній лінії банківської бізнес-операції, які вимагають швидких темпів, практичності та потребують часу, змушує банк використовувати стандартну форму угоди в кожній бізнес-операції. Типовий договір фактично народився завдяки принципу свободи договору. Виходячи з цього принципу, сторони мають свободу укладати будь-яку угоду, включаючи її контекст і умови, якщо вона відповідає чинному законодавству, не порушує громадський порядок, пристойність і супроводжується добросовісністю сторін. Ця угода вважається типовим договором, оскільки така форма договору не надає іншій стороні можливості брати участь у визначенні змісту договору.

В Індонезії стандартний контракт визначається як угода, яка полягає в тому, що майже всі пункти були зроблені за стандартом, а інші сторони не мають можливості вступити в переговори або вимагати змін. [1] У банківському секторі типовий договір готує банк. Оскільки угоду готує банк, споживач може лише прийняти або відхилити угоду. Споживач не має жодної переговорної позиції для визначення змісту угоди. Таким чином, можна вважати, що споживачі перебувають у підпорядкованому становищі порівняно з банками.

Щоб подолати дисбаланс між банками та споживачами, уряд Індонезії видав Закон № 8 від 1999 року про захист прав споживачів (далі - Закон про захист прав споживачів), щоб забезпечити захист

споживачів. Закон про захист прав споживачів використовує термін стандартне положення, яке, згідно з Ахмаді та Сутарманом, зазначається як стандартне положення, яке є частиною змісту стандарту договір. [2]

Відповідно до пункту 10 статті 1 Закону про захист прав споживачів зазначено, що «Стандартне положення — це будь-які правила або положення та умови, підготовлені та визначені підприємцями в односторонньому порядку у формі документа та/або угоди, які є обов'язковими та повинні виконуватися споживачами». [3]

Положення щодо подання більш конкретних стандартних положень викладено в розділі V Закону про захист прав споживачів у статті 18. Проте введення в дію Закону про захист прав споживачів не повністю забезпечило захист споживачів, а також захист від споживачів якраз у секторі банківських фінансових послуг. [4]

У секторі фінансових послуг є установи, які мають обов'язок здійснювати організацію, нагляд, інспекцію та розслідування в секторі фінансових послуг, а саме Управління фінансових послуг (далі - УФП). Одним із повноважень УФП є здійснення нагляду, експертизи, розслідування, захисту споживачів у секторі фінансових послуг, включаючи банківський сектор. Таким чином, захист споживачів, зокрема, у секторі фінансових послуг, включаючи банківський сектор, тепер знаходиться в компетенції УФП.

Щоб полегшити правові відносини між банками та клієнтами з міркувань практичності, банк завжди використовує стандартні договори, навіть незважаючи на те, що застосування типових договорів часто має плюси та мінуси, оскільки вважається, що це послаблює позицію однієї зі сторін, а саме споживачів. [5]

Виконання банківськими установами типових договорів при пропонуванні своїх продуктів споживачам неминуче з практичних міркувань і послуг колективного характеру. Незважаючи на те, що захист споживачів щодо використання необроблених угод регулюється різними національними законодавствами, це не виключає можливості того, що банки все ще мають можливість порушувати положення щодо необроблених угод.

Одним із зусиль, які можна вжити для запобігання порушення типового договору банківськими органами та посилення захисту споживачів щодо використання типових договорів, є необхідність усвідомлення банківськими органами самостійного регулювання типового договору та встановлення його у внутрішніх банківських правилах. Регулювання типових договорів, визначених внутрішніми

банківськими правилами, є однією з реальних форм узгодженості банківських установ для реалізації захисту споживачів.

Отже, положення щодо типового договору спочатку регулювалося статтею 18 Закону про захист прав споживачів, потім після прийняття повноважень УФП як установи захисту прав споживачів фінансових послуг, домовленості щодо захисту споживачів фінансових послуг, включаючи банківський сектор, регулюються Постановою Управління з фінансових послуг про захист прав споживачів у секторі фінансових послуг, зокрема щодо стандартних договорів. Одним із заходів суб'єкта банківських фінансових послуг, щодо запобігання будь-яким порушенням положень типового договору, є самостійне регулювання банківської угоди та закріплення її у внутрішньому регламенті банківської діяльності.

Література:

1. A. A. Gde Agung Brahmanta, R. Ibrahim, and I. Made Sarjana, “Perlindungan Hukum Bagi Konsumen Dalam Perjanjian Baku Jual Beli Perumahan Dengan Pihak Pengembang Di Bali”. *Udayana University*. 2016. URL: <https://doi.org/https://doi.org/10.24843/AC.2016.v01.i02.p08>.
2. Ahmadi Miru, “Larangan Penggunaan Klausul Baku Tertentu Dalam Perjanjian Antara Konsumen Dan Pelaku Usaha,” *Jurnal Hukum Ius Quia Iustum*, no. 17. 2016. p 107
3. Law No. 8 of 1999 on Consumer Protection (BI) URL: https://aseanconsumer.org/file/pdf_file/04%20Law-No.-8-Concerning-Consumer-Protection.pdf
4. Murti Ali Lingga, “Ini Penyebab Konsumen Belum Maksimal Dapatkan Haknya”. *Kompas, n.d.*. URL: <https://money.kompas.com/read/2019/04/21/191000026/ini-penyebab-konsumenbelum-maksimal-dapatkan-haknya>.
5. Agus Saiful Abib, Doddy Kridasaksana, and A Heru Nuswanto, “Penerapan Klausula Baku Dalam Melindungi Konsumen Pada Perjanjian Jual Beli Melalui E-Commerce,” *Jurnal Dinamika Sosial Budaya* , no. 1. 2015. p. 122–36. URL: <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.26623/jdsb.v17i1.508>.